

ER JAFNRÉTTI Á ÍSLANDI?

Niðurstöður

samvinnurannsóknar

Steindór Jónsson

Þroskahjálp 2014

AMARATYA SEN

Amaratya Sen er nóbelskafi í hagfræði

Velsæld þjóða er oftast mæld út frá aðgengi að vörum og þjónustu

Sen heldur því fram að einstaklingar þurfi mismikið til að upplifa velferð

Frelsi til að velja og frelsi til að taka ákvarðanir

Í réttlátu samfélagi höfum við frelsi til að velja

Takmarkað frelsi veldur útskúfun

FÉLAGSLEG ÚTSKÚFUN

Þróunarstuðull Sameinuðu þjóðanna
mælir velsæld þjóða

- Hæsta stig = 0
- Lægsta stig = 1

Mælir ekki skiptingu auðæfa eða
kynjamisrétti

Launamunur kynjanna er 16,3%

Fatlaðar konur í áhættu hóp vegna
ofbeldis

Bankahrunið 2008 hefur haft áhrif

Fjárhagslegar aðstæður öryrkja slæmar

Þróunarstuðull Sameinuðu þjóðanna*

Röð	Land	HDI	Velsæld
1	Noregur	0.955	Mjög mikil velsæld
3	Bandaríkin	0.937	Mjög mikil velsæld
7	Svíþjóð	0.916	Mjög mikil velsæld
13	Ísland	0.906	Mjög mikil velsæld
15	Danmörk	0.901	Mjög mikil velsæld
21	Finnland	0.892	Mjög mikil velsæld
26	Bretland	0.875	Mjög mikil velsæld
47	Króatía	0.805	Mjög mikil velsæld
94	Túni	0.712	Mikil velsæld
141	Swazíland	0.536	Meðal-velsæld
187	Nígíría	0.304	Lítill velsæld

*Sameinuðu þjóðirnar, 2013

AÐ VELJA SÉR BÚSETU

Það þarf pening til að leigja eða kaupa sér íbúð

Fjárhagsaðstæður og þörf fyrir stuðning veldur því að fólk með þroskahömlun leigir félagsíbúðir eða af samtökum fatlaðs fólks

Sérstakar húsaleigubætur eru ekki fyrir alla

ÞAÐ MÁ EKKI GRÆÐA Á ÖRORKUBÓTUNUM

Neikvæð opinber umræða um
örorkulífeyrir

Mikið af fordómum

Fatlað fólk borgar líka skatta

Öryrkjar eru með skerta starfsorku

Örorkubætur lægri en neysluviðmið

Markmið að halda örorkubótunum lágum

Erfitt fyrir öryrkja að spara

FÉLAGSLEG ÞÁTTTAKA

Atvinnuþátttaka oft notuð til að meta þátttöku fólks í samfélaginu

49% öryrkja ekki í vinnu, skóla eða dagþjónustu

Ég starfa hjá Ásgarði sem er verndaður vinnustaður

Væri hægt að breyta Ásgarði úr vernduðum vinnustað?

Mikil þátttaka í aðgreindum úrræðum

HAGSMUNABARÁTTA OG LÍFSGÆÐI

Fjárhagserfiðleikar hafa áhrif á val okkar um þátttöku

Rödd okkar verður að heyrast

Við verðum sjálf að hafa áhrif á þær breytingar sem við viljum sjá

Af hverju heyrst ekki rödd fólks með þroskahömlun?

Þroskahömlun veldur ekki skertum lífsgæðum

LOKAORÐ

Hætta á því að fólk með þroskahömlun sé félagslega útskýfað

Mannréttindasáttmálar hafa einir og sér ekki verndað réttindi fatlaðs fólks

Sumir þurfa meiri stuðning en aðrir

Þegar fólk með þroskahömlun eru ekki virkir þátttakendur í samfélaginu er fötluninni oft kennt um

Við höldum því fram að það sé miklu frekar samfélagið sem hindrar fólk með þroskahömlun frá þátttöku

Fullgildri þátttöku fylgir frelsi til að velja

Fyrsta skrefið er að hlusta á rödd fólks með þroskahömlun